

TAJ ŠTO JE SVUDA VIDEO KRF

Branko Stevanović

BRANKO STEVANOVIĆ je rođen 23. marta 1966. godine u Bačkoj Topoli. Odrastao u Sevojnu, u Uzičkoj Crnoj Gori. Objavio je zbirku pesama TRAJANJA (1986) i zbirku kratkih proza NIKOLA VRANA I GOLUBOVI (1990).

Stvarno, znao sam jednog koji je svuda video krv. Ide on polako ulicom, kad, odjednom, kotrlja se ka njemu nečija krvava glava. Ili, ushte li mu se da popije čašu vode: odvrne polako slavinu, a ono — nije voda.

Ali kad je, na kraju, prerezao sebi žilu kucavicu, potekla je, umesto krvi, voda. Bistra i hladna.

TIŠINA

Tišina. Da. Ali već sledećeg trenutka lepota na sceni raširiće ruke i reći u mikrofoni:

— Big kiss to all of you!

Istovremeno, negde u Meksiku, musavi mališan izvadiće bodlju kaktusa iz svoje bosa noge.

U Japanu će penzionisani general počiniti harakiri.

U Lasi će Dalaj Lama prepoznati zrnice peska iz svog prošlog života.

U Beogradu će kum kumu opsovati mater.

U Parizu će klošar skinuti cipelu sa noge preminulog sabrata.

U Harlemu će jedan crnac drugom skrpati nož među rebra.

U Moskvi će se dobroćudni pijanac otrovati špiritusom.

U Londonu će se neki gospodin vratiti po kišobran, zaboravljen u telefonskoj govornici.

U Budimu će konobar gostu prosuti vino u krilo.

Negde će neko zaplakati od sreće.

Negde će neko umreti od smeha.

Zatim će lepota na sceni spustiti ruke, pucnuti prstima i reći:

— Let's do it again, guys!

Ona se može zvati: Joan Baes, Sade Adu, Sam Brown, Tanita Tikaram, Suzanne Vega, Sinead O'Connor... Bilo kako. Ali, ona ne može pevati bilo šta. Njena pesma se mora zvati »Silence«.

VELIKA GLUMICA

Zaista, zaista ti kažem: jedna od najboljih.

Još u detinjstvu je, zahvaljujući svojoj obdarenosti, neprekidno smišljajući nove nestašluke, glumila poslušnu i milu devojčicu.

Kasnije, kad već beše stasala u naočitu devojku, tako je verno oponašala naivnost, otmenost i dobrodušnost, da ni najbestidniji sladostrasnici nisu mogli naslutiti, ispod pažljivo odabranih delova odeće, tragove sadomazohističkih ljubavnih igara.

Nema tih reči kojima bi se mogla opisati lakoća s kojom je odigrala uloge uzorne supruge, brižne majke, besprekorne domaćice.

Sad glumi zbrčkanu staricu.

ESTEBAN

Esteban od Globusa je vladar nad vladarima. Njegov je Ekvator. Njegovi su Polovi. Ovaj i Onaj Svet. Kad podigne ruku, svi padaju ničice. Kad klimne, lete glave. Ne zna za milost. Ubija nezajajljivo. Kolje, stre-

lja, nabija na kolac, razapinje konjma o repove. Iz obesti i zadovoljstva. I da pokaže svoju moć. Njegova strast je neizmerna. Otrovao je oca. Zadržao majku. Obesio brata. Ne boji se Strašnog Suda: on je jedini sudija. Ne boji se ni crne, ni bele magije: on je jedini mag. Niko nema prava da misli bez njegovog odobrenja. Ne dozvoljava da ga gnjave knjigama, slikama, muzikom. Ptice u njegovom vrtu su preparirane, drveće je gvozdeno, trava plastična. Drugačije ne može biti. Kuda on prode trava ne raste, drveće se suši, ptice padaju mrtve.

Esteban je najjači, najpametniji. Ne treba mu prijatelja. Sam je sebi dovoljan. Sam sebi steže ruku. Sam sebe tapše po ramenu. On zna šta hoće. Sve je do tančina isplanirao. Ako ponestane ljudi, obučići će frak i otići na Južni Pol. Živeće među pingvinima. Oni će mu se klanjati, a on će ih ubijati, ubijati...

To beše san. Snevač, nazovimo ga imenom junaka njegovog sna, dakle gospodin Esteban, se nije probudio u znoju lica svog. Naprotiv: spavanje je smatrao bitnim elementom bitisanja, koji krepiti telo i duh; snevanje je prihvatao kao sporednu, prateću pojavu. Zato je, izašavši iz kupatila, gde se rasanio i obavio jutarnje formalnosti, misli usmerio na drugu stranu. Naime, uzalud pokušavajući da se seti razloga, nikako se nije mogao oteti utisku da je to jutro zbog nečega posebno. Mleko je bilo pred vratima. I novine. Pročitao ih posle ručka (staro pravilo od kojeg ni za živu glavu ne bi odstupio). Kiša nije padala. Telefon nije zvonio. Pa ipak... Nije li ga na taj dan napustila neka od njegovih žena? Ne, ne. Možda rođendan bliskog prijatelja? Nije. Ne igra li se kakva važna utakmica? Eh, toga bi se već setio. Još mu se, čim je ustao iz kreveta, na um navrzla neka dosadna melodija. Ponavlja je, preko volje, u sebi. Kad li ju je i gde čuo? Uh, što je to nezgodno! Šta vredi iskustvo, kad pored njega godine donose i sklerozu? Posle obilnog doručka, pogleda na sat: vreme je da izvede psa u šetnju. Svež vazduh će mu sigurno goditi.

Na ulici i u parku, ljudi su, bezazleno se osmehujući, u širokom luku zaobilazili gospodina Estebana i ogromnu crnu dogu što je tromo koračala pored njegove leve noge. Posmatrajući kako pas nervozno podiže levu zadnju šapu uz drvo pokraj staze, shvati da ga melodija ne ostavlja na miru. Ključala ga je po mozgu tako i toliko snažno, da se zbunjeno osvrtao, očekujući da spazi iza sebe čitav orkestar u smešnim paradnim uniformama. Sad se već ozbiljno zabrinuo za svoj razum. Po povratku iz šetnje se oddegao do klavira. Podigao je poklopac, prešao prstima preko dirki, počeo, nesigurno. To bi moglo biti to. Kad bi se samo setio naslova. Nešto neobično, kao »Intermecc« ili »Interkontinental«. A tekst? Priseća se: »Ustajte presrećni na Svetu...«

I ovo beše san. Probudih se na groblju. Tačnije — na grobu. Na glavom mi nećije ime i prezime, nekakvi datum. Skočivši, zapazim vrata: ulaz u grob. Iz mraka izroni Esteban.

— Gle, — šapnuh — vrata.

— Stvarno!? — čudio se. — Na mom grobu ih nema. Hajde da vidimo šta je u pitanju!

Iza vrata se nalazilo strmo, zavojito stepenište. Počesmo da se spuštamo...

Iz sna me trglo zvono. Ustajući, primetih: spavao sam na otvorenoj knjizi. Pred vratima me čekao Esteban.

— Udi — rekoh. A on:

— Zar smo sišli do kraja?

LONDON

Vladimir Đurić

VLADIMIR ĐURIĆ ĐURA je rođen u Beogradu 1960. godine. Diplomirao je Dramaturgiju. U pozorištu Boško Buha izvedena mu je drama Ban Strah, a u KCJ drama »Nevolje zbog uniforme«, na radiju drama Džet set, na televiziji drama Telefomanija. 1991. u izdanju Matice srpske izašla mu je novela »Super«.

Ta priča počinje u sumrak. U sumrak se boje prelivaju po nebu i zlatno postaje crveno, crveno postaje žuto. Nebo iznad sela je prošarano srebrnim strelama i vazduh je čist kao bela haljina. Oblaci su lenji kao prošlost, prošlost koja leži na jednom proplanku sa rukama podvijenim pod glavu. Ležeći na proplanku dečak vidi seoske krovove u daljini, raštrkane bez reda i razmišlja. Dečak je plavokos i njegova ramena su uska. Obučen je u pantalone od grubog teget sukna i mornarsku majku. Njegov nos se povija kao orač preko ovalnog lica, njegove crte su formirane, oči kao ugljen opasno prete nebu koje se gasi i pretvara u plavo mastilo. Njegove bosa noge ogrubele su na tabanima od hodanja, tako da im prija odmor na travi, pored maslačka i ljubičica. Miris prirode se polako uvlači u kosti kao nevidljivi dim i odlazi direktno u banku se-

ćanja, u kojoj će večito biti povlašćen među drugim mirisima. Taj miris znači muškarcima mnogo više nego što se to obično misli, miris trave iz detinjstva, podseća na sreću, ali onu pravu zaglavljenu iza teških rešetaka u osecaj nedostajanja.

Ono što dečak čuje iz daljine, to je zvuk zvana iz seoske crkve sa rozikastim zvonikom i zlatnim krstom na kupoli, čuje lepet krila nevaljalih ptica rugalica, čuje avionsku buku u daljini kao potmulu tutnjavu, čuje zrikavce koji trljaju svoje nožice, čuje neobičan piskav zvuk iza svoje glave. On skače na noge i gleda u travu, i između zelenkastih vlati primećuje crnu ljjigavu masu za koju mu se prvo učini da je neka odvratna bubekanja, ali ta masa za mahne repom i oda svoju pravu veličinu od pola metra. Dečak vikne na zmiju i ova preplašena pojuri u suprotnom smeru klackajući se

kroz travu kao tramvaj bez točkova. Bosonogi klinac pojuri za gmizavcem, više braon nego crnim krz gustu travu, šutirajući paprat poput dubreta koje se pretilo preko kontejnera, i tako trčeci sustigne zmiju ispred jednog ovećeg busena. Kao kobac ustremi se na svoj plen, skoči i desnom šakom uhvati zmiju pravo za vrat. Ustane sa njom u rukama gledajući je u glavu, dok se ona povija kao olovka u rukama iluzioniste. Dečak radosno potrči niz padinu. Položio je test, postao je lovac.

— Kako se zoveš dečače? — pita ga zmija, urokljivim očima.

— Jan — grubo odbrusi dečak.

Klara je bila devojka iz imućne beogradske porodice. Živela je u iluziji raspadajućeg sjaja. Njen deda je bio gospodin Matić, vlasnik nekoliko dućana po Beogradu. Imali su kuću u